

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки.

П'ЯТЬ ЦЕНТИВ за границею Злучених Держав Америки.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237-4-0807

Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the United States & America.

FIVE CENTS elsewhere.

В ЦЬОМУ РОЦІ НЕ БУДЕ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЗИЧКИ ДЛЯ СОВЕТІВ

З Білого Дому повідомляється, що президент Труман наділив відмовив Советам 1,000,000,000 доларів позички в цьому році, заявивши, що він не має наміру на теперішній сесії Конгресу вимагати більше фондів на закордонні фінансування. В дальшому подається, що президент Труман звернув увагу на понеділкову промову секретаря стейту Джеймса Бірнса, на тему паризької конференції Ради міністрів та на виступ сенатора Ванденберга в сенаті у вівторок.

Президент дальше повідомив, що сенатор Остін буде іменований головним представником Злучених Держав на найближчу конференцію Головної Асамблеї О. Д., що почнеться в Нью-Йорку 23. вересня. Дальшими членами американської делегації будуть сенатори Конелі і Ванденберг та п-ні Еліно́р Рузвельт і конгресмен Блум. Заступниками американських делегатів до Головної Асамблеї О. Д. будуть Джан Фостер Доль, Адлей Е. Стівенсон та конгресмен Гюн і Гелен Гегаген Доглес. Щодо американської делегації на паризьку мирову конференцію, президент Труман заявив, що він ще не мав можності говорити про цю справу зі секретарем стейту Бірнсом.

ЗАМАЛО ПАТРІОТИЗМУ.

На американським книжковим ринку появилася книжка про героїську оборону Варшави п. н. „Silent Is The Vistula“, яку написала Ірена Орська, що брала активну участь в обороні міста. Нью-Йорк Таймс помістив критику книжки, даючи признання авторці за її героїство. Та прикінці зазначив, що брак талану не дозволив авторці представити трагедію Варшави у властивій величі. Що більше, пише критик, ця книжка є „неточним і незугарним повідомленням про одну з найбільш серце розриваючих подій Другої Світової Війни“.

Це вказує наглядно, що замало доброї волі, а навіть й героїських діл, коли хочеться якусь справу чи подію розголошувати в чужім краю, бо треба ще знати, як до чужинця промовити.

МОСКВОФЛИ НА „ЛЕМКІВ“ В СТАРІМ КРАЮ.

Філадельфійська „Правда“ проголосила відозву Лемківського Релігійного Комітету в справі допомоги лемкам, що остали під Польщею, і тим, що переїхали до Советського Союзу.

ЗАПОВІДАЄ КІНЕЦЬ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ.

„Евангельська Правда“ пише про ряд пророцтв, що є в Стятім Письмі й відносяться до долі різних народів, а які вже сповнилися. Знов до таких, що ще не сповнилися, зараховує пророцтво, виповіджене проти „князя Російського, Мешехського й Тубальського“. Це мало би бути подібне до назв „князь Російський, Московський і Тобольський“. Отже говориться у тім пророцтві про „Російські походи на полудне“, з яких останній має скінчитись страшною катастрофою. Про це каже пророк так: „Упадеш ти... й усі ватаги твої з усіма народами, що з тобою, і віддам тебе на пожир усякому хиждому, птацтву й звірю дикому. В чистому полі поляжеш, я бо сказав так, говорить Господь“.

Часопис вияснює, що цей час мабуть уже прийшов, або наближається, бо Росія наступає на полудневі краї. Тому остерігає український нарід перед спілкою з Росією, бо будуть знищені „з рошським народом і усі інші народи, котрі будуть знаходитися з ним у спілці“.

ПОМУДРІВ, ЧИ ЩО ІНШЕ?

Польський поет Юліан Тувім, потураючи польському шовінізму, написав вірш про „польські столиці“: Львів, Краків, Познань, Вільно і Варшаву. Заповідав, що за свободу вони колись повстануть разом, бо в тих „пятьох столицях бється одно серце“ та всі вони живуть „одною думкою“. Та тепер, як пишуть польські газети, Тувім змінився. Радіє, що Львів вернув до „матеріку“, а Вільно знає „російської справедливості“. Іншими словами, пишуть польські газети, радіє „з нового розбору Польщі“.

До цього можна би додати хіба таке, що якщо Тувім додає справедливості і розум у тому, що Львів повинен належати до України, а Вільно до Литви, то він дійсно помудрів і витягнув з трагедії Польщі добрий висновок. Але якщо він тільки бє покони перед російським шовінізмом і Кремлем в подібний нерозумний спосіб, як славив передше польський шовінізм, то ніщо не вартує ні його попередня поезія, ні теперішня.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

НЬО ЙОРК ТАЙМС: УКРАЇНА ПРОТИ МОСКОВСЬКОГО ПАНУВАННЯ

ЩО ПЛЯНУЮТЬ У ЛЬВОВІ?

З Москви доносять про „реконструкцію Львова“. Пишуть, що проектує у Львові „водяне дзеркало“, себто водяний канал, що опраже місто. На Краківським ринку буде центральна площа з пам'ятниками. В пляні великий спортивний стадіон. На Бернардинській площі будується пам'ятник Шевченка, а на розі вул. Вало́вої має повстати пам'ятник, присвячений Іваново Федорови, що видрукував у Львові першу українську книжку „Апостол“.

СУЧАСНЕ ЖИТТЯ ВИМАГАЄ ГЕРОЙСТВА!

Римські „Вісті“ доносять про „Великодні свята в Римі“. Пишуть про відправи в церкві Понтифікальної Української Колегії, на які прибули численні українці, католики і православні з Риму та інших міст, щоби „почути „Службу Божу з українською вимовою“, а теж „проповідь в українській мові“. Вчасі Великодньої Архієрейської Служби Божої промовляв єп. Іван Бучко, що сказав, потішаючи українців на чужині, між іншим таке:

„Так, всі ми терпимо, бо такі мусимо терпіти. Сучасне життя вимагає героїства, а хібаж героїство не полягає в беззастережному змаганні до мети, хіба воно може обійтися без терпіння. Освячення, терпіння маємо у Христовій Св. Страсті, а світле, правдиво Боже завершення — в Його Воскресенні. Тому то, споглядаючи на безприкладну сьогоднішню Голготу нашої Св. Церкви і нашого рідного, переслідуваного Народу, повинні ми з ще більшою вірою надіятися нового Воскресення — нової Христової перемоги“.

ПРО ЖИДІВСЬКИЙ ПОГРОМ У КЕЛЬЦАХ.

Ньюорський „Нови Сьвят“ пише про те, хто керував „бестіяльським погромом жидів у Кельцах“. Читаємо на ту тему у цій газеті між іншим таке:

„Класичним краєм провокації була в минулому царська Росія; а в теперішності є ним советська Росія. Приклад Протопопова, що в березні 1919 р. викликав штучні голодові розрухи і вигнав на вулиці суспільні низи, щоби так мати причину на здушення „бунту“, остав надалі взірцем для со-

У зв'язку з повідомленням свого кореспондента з Москви про іменування маршала Жукова командантом Одеської Військової Округи, Нью-Йорк Таймс подає такі коментарі:

Від часу її звільнення червоною армією, Одеса стала одним з найбільш клопітливих районів України. Маршал Жуков, який тільки-що в місяці березні був назначений советським головнокомандуючим, без сумніву мав би бути стабілізаційним фактором. В грудні минулого року згоріла в Одесі імпозантна головна квартира комуністичної партії і загально вважається, що огонь був підложений. Багато громадян Одеси, які залишались в місті підчас ворожої окупації, вважають себе покривдженими щодо неоднакового приділу товарів на відкритому базарі, в порівнянні з тими громадянами, які були втікли на Схід та повернулися з більшою кількістю гроша придбаного за час війни. Одеса над Чорним морем — пише дальше Нью-Йорк Таймс — належить до найбільших міст України. Україна завжди була націоналістична і не дуже то задоволена пануванням центральної советської столиці — Москви. Українці вважають себе народом культурно вищим від росіянів. Настоювання советського уряду, щоби Україна була заступлена як член Об'єднаних Держав, мало на меті не тільки збільшити советське представництво, але й задовольнити національну гордість українців.

„ШЕЛЬМЕНКО-ДЕНЬЩИК“.

Советські газети доносять, що в Москві відновлено виставу пєси Григорія Квітки Основ'яненка „Шельменко-деньщик“, написану тому понад 100 років. При тому згадується, що тому, що вона написана вбільшості російською мовою, а по українськи говорить головно Шельменко, то її грали з великим успіхом на російських сценах вже від початку 1841 року. Теж пригадується, що дуже славним Шельменком був артист Щепкин, відомий друг Шевченка, але найславнішим був Марко Кропивницький — „батько української сцени“. Потім, кажеться далі, вже рідко виставляли цю пєсу просто тому, що не було відповідного артиста для ролі Шельменка.

ветських провокаторів та їхніх агентів в краях советських впливів“.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

В родиннім гнізді Рузвелтів

„Велич людини — це наче го-ра: треба віддалитись, щоб її побачити” — таке сказав у своїй промові Джан Гілберт Вайнент, приятель покійного Френкліна Делано Рузвелта, на поминках в честь небіжчика, улажених в конгресі у Вашингтоні 2. липня 1946.

Багато з живучих людей почувають у своїм серці особисті не-годування на президента Рузвел-та за його різноманітні недотя-гнення. Однак, хто лише стане перед його гробом у Гайд Пар-ку, цей мимохіть склонить голо-ву перед небіжчиком і подумає: „Все, що ходить по людях, мог-го зустріти й небіжчика Рузвел-та”. Так розбравши себе, вду-мається в діла недавно ще дію-чого президента великої держа-ви у великім, ба навіть в епо-хальнім часі — в теперішній хви-лині з малої ще віддає. Колись ці діла стануть ще більшими.

З нагоди першої річниці смер-ти Френкліна Д. Рузвелта пере-мінено 12. квітня 1946 ризден-цію родини Рузвелтів на „Націо-нальний Парк” під управою фе-дерального уряду. Оставша по небіжчику вдова передала на власність федерального уряду значні земельні простори разом з родинним домом в Гайд Парку і гробом. Ще за свого життя президент зібрав важні докумен-ти з своєї урядової і громад-ської діяльності, додав до них велику бібліотеку, збудував для них окремий дім на площі перед палатою і віддав це все на влас-ність федерального уряду. Оце все, разом із дарунком пані Елі-нор Рузвелт, творить „Націо-нальний Парк — Дім Рузвелтів”, що відкритий для публіки кож-ного дня.

Його відвідав недавно теж один з членів нашої редакції. Помічення й думки такі:

Хто хоче запізнітися основно з історією краю, мусить в першу чергу пізнати життєписи творців і провідників даної нації. Коли історія має бути „вчителькою життя”, то вона є нею тоді, коли цю історію вивчить людина на живих прикладах. Лише живі люди творять історію. Творять її звичайно під впливом конечнос-ти, але нагинають до свого сві-тогляду. Тому варт пізнати і сві-тогляд Рузвелта — Френкліна Делано Рузвелта. Цей світогляд формувался під впливом чинни-ків, часто дуже інтимних. Їх мож-на зрозуміти лише через інтимне пізнання оточення, серед яких жив цей історичний діяч.

Палата Рузвелта це тепер му-зей і бібліотека. Але ця палата була вже за життя Френкліна

музеєм і архівом. Не архівом як складом старих документів, але архівом споминів, привязаних до різних предметів. Так глядиш на образ матері Френкліна, по-кійної Сарі Рузвелт. Ми її знали з газетних світлин як стареньку і немичну людину. А на портреті, що висить побіч входу до пар-льору, вона красавиця в силі ві-ку. Що більше: портрет Сарі Рузвелт намальований князем Трубецькой! Недалеко стоїть бронзова статуя самого Френк-ліна, викована ще за його моло-дечих літ теж князем Трубецькой. Коли звернути увагу лише на ці два предмети, мимохіть прихо-дить на думку, що небіжчик пре-зидент все тямив на звязки з визначними росіянами. Впарі з цим іде зрозуміння, чому небіж-чик і в пізнішому віці радо окру-жувався артистами — москаля-ми. А далші висновки: може са-ме ці звязки з колишніми росія-нами так ділали на президента, що він вірив у можливість ево-люції погубного большевизму і не дався переконати, що комуно-большевизм не є лише хвилевим дурманом серед росіян?

У палаті, де небіжчик жив, знайдете ліжка, де спав король Юрій VI, англійська королева, голандська королева і приходите до висновку, що це звичайні смертельники. Але, коли вам пригадають, що там спав лорд Чорчил, то мимохіть прийде вам на думку: „Цікаве, про що то розмовляли два найбільші кер-маничі світової політики, коли зішлись разом?”

Як хто пічне шукати за споми-нами із українського життя, з котрим як небіжчик, так і пані Рузвелт мусили бути в контакті, то й тут є пригадка. Зайдіть до будинку бібліотеки. Там безліч предметів з недавньої і давньої минувшини. Є родинні пам'ятки, є предмети, які вказують на життя багатих американців в не-давньому минулому, а є й повно предметів, які вказують на зв'язок Рузвелта з людьми з його сучасності. Отже в долішній просторій кімнаті бібліотеки є музейні предмети. По середині стоїть карикатура Френкліна, великих розмірів в позиції, коли то він на свій день народин за-стромив папіроску в цигорничку і почав курити. Саме з правої сторони цієї карикатури лежить тарілка в гуцульським стилі, а під нею музейник помістив напис:

„Тарілка дарована Союзом Українок Америки з нагоди Українського Конгресу у Ва-шингтоні 26. травня 1940. Звер-ніть увагу, що в цій тарілці крім звичайної різьби, єдиною при-

красою є коралики, встромлені в дерево”.

Виходить, що коралики зв'язав музейний робітник з жіноцтвом і тому придумав такий підпис під українську тарілку.

Подібно можна навязати спо-мини з багато іншими предмета-ми, які містять чи то родинний дім чи бібліотека. Але їх треба оглянути!

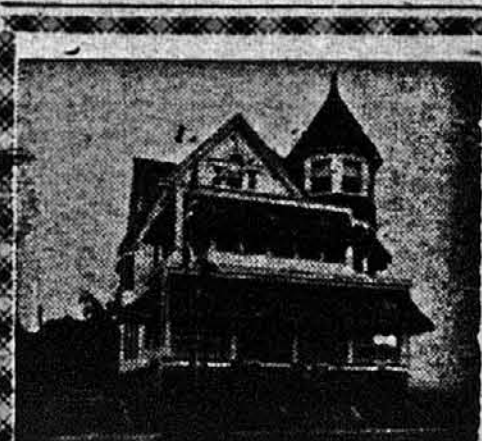
„СВІТ НАЛЕЖИТЬ ДО БЕЗЛИЧНИХ”.

А. Завадовські згадує в поль-ській газеті „Нови Сьвят” про одного советського спортсмен-а, що сидів разом з ним в тюрмі „Гестапо” у Львові. Цей моло-дий хлопець розповідав йому про те, як советська влада заря-дила по нападі німців „фізичну підготовку” людинності для кра-щої оборони краю. Хто був від-повідно підготований, той дїста-вав значок г. т. о. (готовий до праці й оборони). В Харкові, в Україні, звідки походив цей спортсмен, заряджено „соціаліс-тичне змагання” між дільницями міста за те, котра скорше випов-нить „норму”. У тому змаганні були обов'язані взяти участь всі мешканці, старі й діти. З вислі-дів списувано точні протоколи. Але не зважаючи на погрози люди брали щораз меншу участь, бо були знесилені голодом і не-спанням ізза частих бомбардо-вань. Шож тут робити? Над тим ломив собі голову комітет дільни-ці, в якій жив спортсмен. Вкінці порадив собі цей комітет „по-большевицьки”. Настановив спе-ціальну комісію з чотирьох осіб, яка мала зайнятися фальшуванням протоколів у такий спосіб, що видумувала фальшиві імена осіб, що ніби брали участь у змаган-нях. „То була холерна робота”, казав спортсмен, що був одним з чотирьох осіб у комісії. Казав, що по кількох тисячах імен вже ніяк не могли вигадувати таких нових, щоб вища влада не попа-ла на слід обману. Тоді хтось запропонував взяти телефонну книгу і звідтам відписувати прізвища, змінюючи ту чи другу букву. Так вписали понад 20,000 неіснуючих осіб, за що дістали картки на обіди в спеціальнім ресторані і червону стяжку в на-городу.

Почувши таке оповідання, А. Завадовські запитав спортсмен-а, чи не мав він викидів сумніння за таке ошукство. На це він від-повів: „Навпаки, я був гордий, бо діпняв цілі і полагодив спра-

ву”. А коли іде про методу, то, заявив далі спортсмен: „До без-личних світ належить”.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІ-ТИ. Я ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга шира і чесна

801 Springfield Avenue,

IRVINGTON, N. J.

Phone: ESsex 3-9090

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІЯ ПОГРЕБНИК
заряджує погребамі по ціні та
пінзійні як \$150.

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 East 5th St.,

NEW YORK CITY

Dignified funerals as low as \$100.

Telephone: GRamercy 7-7661.

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО

Завжди ШАДІТЬ дешо
з вашого забезпечення.

Ми улаштуємо пре-
красний ЦІЛИЙ **\$150.00**
ПОХОРОН за

У випадку смутку в родині клієнта:

KAIN MORTUARIES, INC.

Найбільший український
погребовий зарядчик
в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.

433 STATE STREET,

PERTH AMBOY, N. J.

Phone PE 4-4646

— or —

УКРАЇНСЬКІЯ ПОГРЕБНИК

86 ELIZABETH AVENUE,

NEWARK, N. J.

Phone Bielow 3-6762

ELIZABETH, N. J.

225 WEST JERSEY STREET

Phone: EL 2-3611

ІВАН КОВАЛЬЧУК

FUNERAL DIRECTOR

& EMBALMER

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ
В СЕРПІ

NEW JERSEY

ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ

ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

У випадку смутку в родині

клієнта як в день так і вночі

JOHN KOWALCHUK

79 Sussex Street

JERSEY CITY, 2, N. J.

Tel. BErgan 4-6131

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКІЯ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами

В BRONX, BROOKLYN, NEW

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-8868

BRANCH OFFICE & CHAPEL

(cor. E. 155 St.)

707 Prospect Avenue,

BRONX, N. Y.

Tel.: MEtrose 5-6577